

การพัฒนาทักษะการอ่านและกระบวนการคิดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้บทความ

THE DEVELOPMENT OF READING SKILL AND THINKING PROCESS IN THAI LANGUAGE LEARNING AREA FOR THE PRATHOMSUKSA IV STUDENTS USE OF ARTICLES

ศิริวรรณ เสนาวงษ์ (Siriwan Senawong)*

ดร.นิตยา เปลื้องนุช (Dr.Nittaya Pleungnuch)**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะการอ่านและกระบวนการคิดโดยใช้บทความ 2) พัฒนาทักษะการอ่านและกระบวนการคิดโดยใช้บทความในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 70 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ดังกล่าวร้อยละ 70 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด 3) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนแพดพิทยารัตน์ ที่เรียนโดยใช้บทความมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยร้อยละ 70 และจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ดังกล่าวไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนแพดพิทยารัตน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 29 คน โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจำแนกออกเป็น 3 ประเภท คือ 1) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองปฏิบัติ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและกระบวนการคิด จำนวน 12 แผน เวลา 24 ชั่วโมง บทความ 3 เรื่อง 2) เครื่องมือที่ใช้สะท้อนผลการปฏิบัติ ได้แก่ แบบสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3) เครื่องมือที่ใช้ประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการสอน ได้แก่ แบบฝึกทักษะการอ่านและกระบวนการคิด แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ชนิดปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะการอ่านและกระบวนการคิดโดยใช้บทความมี ขั้นตอนในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น คือ 1) ขั้นเตรียมการอ่าน 2) ขั้นการอ่านในใจ 3) ขั้นการพัฒนาทักษะทางภาษา 4) ขั้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยแต่ละขั้นตอนมีความกระชับ ชัดเจน ครูเป็นผู้มีบทบาทในการออกแบบการเรียนรู้ จัดกิจกรรมมุ่งส่งเสริมทักษะการอ่านกระบวนการคิด จัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียน และให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมที่หลากหลาย ทำให้นักเรียนมีแรงจูงใจ มีความกระตือรือร้นและอยากที่จะเรียนรู้ อีกทั้งกระบวนการสอนสะท้อนผลช่วยลดปัญหาและอุปสรรคในการสอน ช่วยให้นักเรียนสามารถแปลความหมายสัญลักษณ์หรือตัวอักษรมาเป็นความคิด ความรู้ ความเข้าใจและสามารถนำไปปรับใช้ให้เป็นประโยชน์ได้

คำสำคัญ : ทักษะการอ่าน กระบวนการคิด บทความ

Keywords : Reading Skill, Thinking Process, Articles

* นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

2. นักเรียนมีคะแนนทักษะการอ่านและกระบวนการคิดเฉลี่ยร้อยละ 78.70 และจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 86.20 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

3. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยร้อยละ 78.60 และจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์คิดเป็น ร้อยละ 86.20 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to develop the learning activities for reading skill and thinking process through articles, 2) to develop the reading skill and thinking process on Thai Subject Group using articles for PrathomSuksa IV students, to reach the 70% of scores mean for at least 70% of them, and 3) to study the learning achievement of Thai Subject Group for PrathomSuksa IV students of Paed Pitthayarat school through articles, to reach the mean of scores at 70% for at least 80% of them.

Target group was 29 PrathomSuksa IV students from Paed Pitthayarat school of Sakonnakhorn Educational Service Area III studying in the first semester of 2008 academic year. The three types of research tool for this action research consisted of 1) experimental tools for practicing, including 12 instructional plan and 3 articles which separated to 24 hours, for developing the reading skill and thinking process, 2) reflection tool for practicing outcome included the observation form of instructional management and 3) evaluation tools for effectiveness of teaching pattern including practicing model for reading skill and thinking process, 4 multiple choices of testing form for measuring the learning achievement of Thai Subject Group for PrathomSuksa IV students which comprised of 30 items.

The research findings found that;

1. The result of developing the instructional activities for reading skill and thinking process through articles, based on steps of instructional process management, created by researcher which included short and clear steps of 1) the preparation of reading, 2) the silent reading, 3) the developing of language skill, and 4) the learning by sharing. Teacher designed learning through the specific activities of promoting the reading skill and thinking process as well as setting the environment for supporting students to learn by joining. Students participated in various activities with the motivation and alertness of learning accordingly. The teaching process of outcome reflection also decreased the problems and obstacles of teaching as well as empowered the students on interpretation of signs or words, to be the thought, knowledge, and understanding for implementing and adapting to useful usage.

2. 86.20% of students got the 78.70% for mean of scores for reading skill and thinking process which higher than expectation.

3. 86.20% of students got the 78.60% for mean of scores for learning achievement which higher than expectation.

1. บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในระดับประถมศึกษามุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถอ่านออก เขียนถูก ใช้ภาษาเป็นเครื่องมือของชีวิต ทั้งด้านการติดต่อสื่อสาร เครื่องมือในการแสวงหาความรู้และความบันเทิง เพื่อเป็นการฝึกทักษะการอ่านให้เหมาะสมกับนักเรียน ครูผู้สอนจึงต้องคิดค้นหาวิธีการ เครื่องมือ สื่อนวัตกรรม และวัสดุอุปกรณ์ เพื่อให้เด็กนักเรียนมีทักษะในการอ่านและสามารถอ่านหนังสือได้เข้าใจและมีประสิทธิภาพ ลักษณะของสื่อการเรียนรู้ที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ควรมีความหลากหลาย ทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และสื่ออื่นๆ ซึ่งช่วยส่งเสริมให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณค่า น่าสนใจ ชวนคิด ชวนติดตาม เข้าใจได้ง่าย และรวดเร็วขึ้น รวมทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง ลึกซึ้งและต่อเนื่องตลอดเวลา (สมปิต ติญตริรัตน์, 2545 อ้างจาก จันทรเพ็ง คำป้อม, 2547)

การอ่านเป็นรากฐานแห่งการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการพัฒนาประเทศ เนื่องจากการอ่านทำให้เกิดพัฒนาการทางด้านสติปัญญา ความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ พฤติกรรมและการดำเนินชีวิต การอ่านมีความสำคัญต่อการพัฒนาตนเอง ทั้งในด้านความรู้ ความคิด เพราะเรื่องราวแต่ละประเภทผู้เขียนได้นำเสนอความรู้ และสอดแทรกความคิดของตน ซึ่งนักเรียนจะได้รับความรู้ และความคิดเมื่ออ่านสารหลายประเภทจำนวนมากขึ้น ความรู้ความคิดก็มากขึ้นเป็นลำดับ ซึ่งช่วยให้เป็นผู้ที่รอบรู้ สามารถใช้ความรู้เป็นกรอบในการดำเนินชีวิตของตนได้เป็นอย่างดี ดังนั้นการศึกษาในระบบซึ่งเริ่มจากระดับประถมศึกษา จึงมุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิต ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งร่างกาย และจิตใจ การจะบรรลุเป้าหมายดังกล่าวได้นั้น ผู้เรียนต้องอาศัยพื้นฐานในการอ่านเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2545) เนื่องจากการอ่านเป็นทักษะการรับสารเป็นกระบวนการเริ่มต้นของการสื่อสาร และการเรียนรู้ การอ่านจะเกิดทักษะสามารถส่งสารให้ผู้อื่นได้รับสารนั้นต้องใช้ทักษะการเขียนเป็นทักษะการ

ส่งสารเป็นผลมาจากการรู้และการคิด โดยเฉพาะหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 กำหนดให้นักเรียนมีจุดเน้นด้านการคิดไว้ดังนี้

1. การสร้างพื้นฐานการคิด กลยุทธ์ในการแก้ปัญหา ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

2. การเสริมสร้างพื้นฐานความเป็นมนุษย์ สร้างศักยภาพในการคิดและการทำงาน ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ภาษาต่างประเทศ

การคิดและการสอนคิดจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาเพื่อให้ได้คุณภาพสูง แต่การสอนกระบวนการคิดหรือการสอนให้นักเรียนคิดเป็น ยังเป็นเรื่องที่ยังเป็นปัญหายู่มากเพราะการคิดมีลักษณะเป็นกระบวนการ (สมปิต ติญตริรัตน์, 2545) ซึ่งโดยปกติแล้วทุกคนมีความคิดอยู่ในตัวไม่มากนักน้อยความสามารถในการคิดเป็นสิ่งที่หัดได้เช่นเดียวกับการฝึกอบรมในเรื่องอื่นๆ และสามารถพัฒนาได้ด้วยการฝึกปฏิบัติที่ถูกต้อง โดยเฉพาะเด็กในวัยเรียนมีลักษณะความคิดที่มีแบบแผน ซึ่งสามารถพัฒนาได้มากกว่าผู้ใหญ่ สำหรับการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ในประเทศไทยนั้น มีการประยุกต์กระบวนการเรียนรู้ เนื้อหาวิชา รวมทั้งบทบาทของครูผู้สอนจากการเป็นผู้บอกหรือออกคำสั่ง มาเป็นผู้คอยกระตุ้น ยั่วยุ และหาทางส่งเสริมให้เด็กได้แสดงออกตามระดับอายุและขีดความสามารถ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยจึงไม่จำกัดอยู่เฉพาะการอ่าน การเขียน การฟัง การพูด เท่านั้น หากแต่ถือว่าต้องส่งเสริมให้เด็กได้มีพัฒนาการทางด้านความคิดได้หลากหลายรูปแบบ ต้องสอนให้เด็กใช้ความคิดอย่างมีวิจารณญาณในการแก้ปัญหา การตัดสินใจ การวางแผนการดำเนินชีวิตในอนาคต เพื่อให้อยู่ในสังคมที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างมีความสุข (สุวรรณามะลิวัลย์, 2551)

การอ่านบทความเป็นการอ่านสื่อที่นำถ้อยคำมาเรียงร้อยเป็นเรื่องราวต่างๆ จะช่วยทำให้นักเรียนอ่านแล้วเกิดความรู้สึกลึกและเกิดอารมณ์ตามถ้อยคำนั้นสร้างจินตนาการตามความคิดของนักเรียน ความรู้สึกลึกที่เกิดจากการอ่านจะช่วยให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการอ่าน

เป็นการสร้างพื้นฐานให้นักเรียนมีความผูกพันและรักการอ่าน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2550) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจนำบทความมาใช้ในการพัฒนาทักษะการอ่านและกระบวนการคิดของนักเรียน เนื่องจากการสอนอ่านโดยใช้บทความมีลักษณะให้เนื้อหาสาระและทักษะความคิดอย่างมีเหตุผล มีข้อมูลอ้างอิงให้มีน้ำหนักต่อการเชื่อถือ มีวิธีการเขียนที่ชวนติดตาม ลักษณะของการนำเสนอเรื่องโดยทั่วไปมักหยิบยกเอาเรื่องราวหรือเหตุการณ์หนึ่งๆ มาเป็นประเด็น จากนั้นแสดงความคิดเห็นร่วมกันซึ่งอาจคล้อยตาม สนับสนุน คัดค้าน ทักท้วงโต้แย้ง ชี้ทางเลือกใหม่ เสนอแนะในประเด็นที่แหลมคมเพิ่มเติม ในส่วนท้ายที่สุดอาจตั้งคำถามไว้เป็นเชิงให้ช่วยกันหาคำตอบ ช่วยกันค้นหาคำตอบในสิ่งที่ติกว่า อาจเรียกร้องให้ร่วมมือกันปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง อาจย้ำเน้นให้เป็นตัวอย่างหรืออุทาหรณ์ หรือบางครั้งก็จบลงด้วยการกล่าวเชิงกระตักเตือนเสียดลให้เกิดสำนึกรับผิดชอบ (ศิวกันท์ ปทุมสูติ, 2540) ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของบทความที่ต่างจากงานเขียนประเภทร้อยแก้วหรือเรียงความอื่น เรื่องที่นำเสนอในบทความเป็นเรื่องจริงมีสาระที่น่าสนใจ เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ร่วมสมัย มีการอ้างอิงหลักฐานที่เชื่อถือได้ มีเหตุผลผล ให้ความรู้ความคิดแก่ผู้อ่าน (คณาจารย์ภาควิชาภาษาไทย, 2550)

จากการศึกษางานวิจัยของ จันทรเพ็ง คำป้อม (2547) ที่ได้ใช้บทความเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและกระบวนการคิดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ในแต่ละขั้นตอนมีกิจกรรมต่างๆ ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะทางภาษาไทยครอบคลุมสาระการเรียนรู้ภาษาไทยทั้ง 5 สาระ ตามที่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 กำหนด คือ สาระที่ 1 การอ่าน สาระที่ 2 การเขียน สาระที่ 3 การฟัง การดู การพูด สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา และสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม ช่วยให้ผู้เรียนได้ใช้ทั้งกระบวนการคิดและกระบวนการทำงานเป็นกลุ่มในการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนร้อยละ 76.41 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือ ร้อยละ 70 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 84.62 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 80

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าสามารถนำบทความมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและกระบวนการคิดของนักเรียนได้ ซึ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยนั้น จำเป็นต้องจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมายและความคาดหวังของหลักสูตร แต่จากการสังเกตสภาพบริบทการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบปัญหาที่เกิดขึ้น คือ นักเรียนขาดทักษะการอ่านและกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบซึ่งเมื่อให้นักเรียนอ่านบทความหรือสิ่งพิมพ์จากแหล่งต่างๆ นั้นนักเรียนอ่านไม่คล่อง ไม่เข้าใจเรื่องที่อ่าน อีกทั้งยังแสดงความคิดจากเรื่องที่อ่านไม่ได้ ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการเรียนรู้ และจากผลการประเมินการสอบระดับชาติ (NT) ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย พบว่านักเรียนมีคะแนนต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด จากปัญหาด้านการอ่านและการคิดของนักเรียนข้างต้น จึงเป็นเหตุผลสำคัญที่นักเรียนจะต้องได้รับการพัฒนาทักษะการอ่านและกระบวนการคิด เพื่อนำไปสู่การคิดในระดับกลางและระดับสูง ใช้การอ่านและกระบวนการคิดในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองต่อไปได้

ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องศึกษาการสอนอ่านโดยใช้บทความเพื่อฝึกทักษะการอ่านและกระบวนการคิดให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อันจะเป็นประโยชน์ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากเอกสารที่หลากหลายประสบการณ์ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ รักการอ่าน เกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และเป็นรากฐานเพื่อนำไปสู่การคิดวิจารณ์ญาณและความคิดสร้างสรรค์ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะการอ่านและกระบวนการคิดโดยใช้บทความ

2.2 เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและกระบวนการคิดโดยใช้บทความในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 70 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ดังกล่าวร้อยละ 70

2.3 เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา

ปีที่ 4 โรงเรียนแพดพิทยารัตน์ ที่เรียนโดยใช้บทความ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยร้อยละ 70 และจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ดังกล่าวไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

3. คำถามการวิจัย

การจัดกิจกรรมโดยใช้บทความ จะสามารถพัฒนาทักษะการอ่านและกระบวนการคิดของนักเรียนได้อย่างไร

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

4.1 ทักษะการอ่าน หมายถึง ความสามารถในการอ่านในใจได้อย่างรวดเร็ว จับใจความ สรุปสาระสำคัญ วิเคราะห์ความสำคัญและความสัมพันธ์ของประเด็นต่างๆ และแสดงความคิดเห็นสนับสนุน คัดค้านข้อความหรือเรื่องที่อ่านได้อย่างสมเหตุสมผล รวมทั้งมีความสามารถที่จะใช้ประโยชน์จากการอ่านได้

4.2 กระบวนการคิด หมายถึง ขั้นตอนการคิดที่ผู้คิดคิดได้ในระดับความเข้าใจและการนำไปใช้ นั่นคือผู้คิดสามารถคิดได้ ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้ 1) เข้าใจขั้นข้อเท็จจริง 2) เข้าใจขั้นตีความ 3) เข้าใจขั้นประเมินผล สามารถวัดได้ด้วยแบบฝึกทักษะที่กำหนดให้

4.3 บทความ หมายถึง ข้อเขียนที่มีเรื่องราวเป็นความจริง ที่มุ่งแสดงข้อคิดเห็นหรือความรู้ในเรื่องที่คนกำลังสนใจอยู่ตามทรรศนะส่วนตัวของผู้เขียนเพียงประเด็นใดประเด็นหนึ่ง โดยมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่ทันสมัย โดยเป็นบทความกึ่งวิชาการสั้นๆ ในการวิจัยนี้ได้ใช้บทความเรื่อง พักทอง กล้วยน้ำว้าและแกงหน่อไม้โบราณ

4.4 การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะการอ่านและกระบวนการคิด หมายถึง กระบวนการพัฒนาความสามารถในการอ่านและการคิดของนักเรียน ตามขั้นตอนที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้น 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นเตรียมการอ่าน 2) ขั้นการอ่านในใจ 3) ขั้นการพัฒนาทักษะทางภาษา และ 4) ขั้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้

4.5 การพัฒนาทักษะการอ่านและกระบวนการคิด หมายถึง คะแนนเฉลี่ยของความสามารถในการอ่านและการคิดของนักเรียน โดยนักเรียนมีคะแนนโดยรวมเฉลี่ยร้อยละ 70 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ดังกล่าวร้อยละ 80

4.6 นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนแพดพิทยารัตน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 ที่กำลังเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 29 คน

4.7 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังจากที่เรียนจนครบทั้ง 3 วงจรแล้ว โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นที่เรียนโดยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยร้อยละ 70 และจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ดังกล่าวไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80

5. วิธีดำเนินการวิจัย

5.1 ระเบียบวิธีวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research)

5.2 กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนแพดพิทยารัตน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 ที่กำลังเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 29 คน

5.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามลักษณะการใช้ดังนี้

5.3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองปฏิบัติ ได้แก่

1) บทความเพื่อนำมาใช้เป็นเนื้อหาการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่านและกระบวนการคิด จำนวน 3 เรื่อง

2) แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและกระบวนการคิด จำนวน 12 แผน

5.3.2 เครื่องมือที่ใช้สะท้อนผลการปฏิบัติ ได้แก่ แบบสังเกตการณ์จัดกิจกรรมการเรียนรู้

5.3.3 เครื่องมือที่ใช้ประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการสอน ได้แก่

1) แบบฝึกทักษะการอ่านและกระบวนการคิด ที่สอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้

2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

5.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการสอนด้วยตนเอง ตามแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนา

ทักษะการอ่านและกระบวนการคิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้บทความ ใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ตามแนวคิดของ Kemmis & McTaggart ผู้วิจัยได้ใช้บทความจำนวน 3 เรื่อง ดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้เป็น 3 วงจรปฏิบัติการ ดังนี้

บทความเรื่อง ฟักทอง เป็นวงจรปฏิบัติการที่ 1

บทความเรื่อง กล้วยน้ำว้า เป็นวงจรปฏิบัติการที่ 2

บทความเรื่อง แกงหน่อไม้โบราณ

เป็นวงจรปฏิบัติการที่ 3

บทความที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้มาจากนิตยสาร H&C โดยได้คัดเลือกและผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ หลังสิ้นสุดการดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ในแต่ละวงจรปฏิบัติการจะมีการประเมินพฤติกรรมการสอนของครู พฤติกรรมการเรียนของนักเรียน ประเมินการทำแบบฝึกทักษะผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยร่วมกันอภิปราย สรุป และวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อใช้ในวงจรต่อไป เมื่อผู้วิจัยดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ครบทั้ง 3 วงจรปฏิบัติการ ได้ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อประเมินประสิทธิภาพของกระบวนการจัดการเรียนรู้และทักษะการอ่านและกระบวนการคิดของนักเรียน และนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์และแปลผลต่อไป

5.5 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ดังนี้

5.5.1 ข้อมูลเชิงปริมาณ สถิติที่ใช้ได้แก่การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.5.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้จากแบบการสังเกตการจัดการเรียนรู้ ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำข้อมูลทั้งหมดมาทำการวิเคราะห์ เพื่อประเมินสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ว่าดีหรือไม่ดี เหมาะสมเพียงไร พบปัญหาใดหรือมีอุปสรรคอย่างไร ควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไร เพื่อนำไปพัฒนาการสอนภาษาไทยโดยใช้บทความเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและกระบวนการคิดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

6. สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

6.1 ผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะการอ่านและกระบวนการคิดโดยใช้บทความในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะการอ่านและกระบวนการคิดโดยใช้บทความในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย พบว่า ผลดำเนินการจัดการเรียนรู้เป็นไปตามแผนและครบตามขั้นตอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีลำดับขั้นตอน คือ 1) ขั้นเตรียมการอ่าน 2) ขั้นการอ่านในใจ 3) ขั้นการพัฒนาทักษะทางภาษา 4) ขั้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ในทุกวงจรปฏิบัติการ ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยเริ่มจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสำรวจคำยากในบทความซึ่งแต่ละคนได้รับสั้นๆ 2 ย่อหน้า นักเรียนได้หาความหมายของคำยาก ตั้งคำถามและตอบคำถามจากบทความที่อ่าน สรุปเนื้อเรื่อง และได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้แบบฝึกทักษะทั้ง 4 ชนิด คือ การทำแผนความคิด การสรุปเนื้อหาที่อ่าน การเขียนคำอ่านที่ถูกต้องและการเขียนคำคล่องจอง จากการดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทความในวงจรที่ 1 เรื่อง ฟักทอง ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 การเตรียมการอ่าน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 การอ่านในใจ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 การพัฒนาทักษะทางภาษา (คำที่ประวิสรรชนีย์และไม่ประวิสรรชนีย์) ถึงแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ (เขียนคำคล่องจอง) จากแบบสังเกตพฤติกรรมด้านการเรียนของนักเรียนนั้น พบว่า นักเรียนมีความสนใจและกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมในชั้นเรียนดี นักเรียนสนุกกับการสำรวจคำยาก การตั้งคำถามและการตอบคำถาม นักเรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียนดีแต่บางคนยังไม่สนใจเรียนมากนัก ยังขาดความมั่นใจในการตอบคำถามตอบความคิดของตนเองและการนำเสนอผลงาน และบางกิจกรรมมีความล่าช้าเสร็จไม่ทันเวลาที่กำหนดให้ เช่น การอ่านในใจ เพราะนักเรียนบางคนยังอ่านไม่คล่อง อีกทั้งยังไม่คุ้นเคยกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยจัดให้ จากแบบสังเกตพฤติกรรมด้านการสอนของครูนั้น ครูมีการเตรียมการสอน กระตือรือร้นที่จะสอน สื่อการสอนครบ ครูผู้สอนสามารถดำเนินการสอนได้ครบทุกขั้นตอน

ตามแผนการจัดการเรียนรู้ มีความเอาใจใส่นักเรียนขณะปฏิบัติกิจกรรมและมีการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถามข้อสงสัย ทั้งนี้ในแต่ละขั้นตอนได้จัดกิจกรรมให้มีความกระชับ ชัดเจน อีกทั้งบทความที่นำมาใช้เป็นเรื่องใกล้ตัว มีรายละเอียดไม่ซับซ้อน เป็นข้อเท็จจริงในสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก เนื้อเรื่องเสริมสร้างทัศนคติที่ดีมีคุณค่า อาศัยแนวคิดของเรื่องเกี่ยวกับสุขภาพ สังคม และเกี่ยวกับธรรมชาติ การจัดการเรียนรู้ตามแผนที่กำหนดทั้ง 12 แผน ครูเป็นผู้มีบทบาทในการออกแบบการเรียนรู้ จัดกิจกรรมมุ่งส่งเสริมทักษะการอ่านกระบวนการคิด จัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนและให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมที่หลากหลาย ได้แก่ การสำรวจคำยาก การหาความหมายของคำ การทำแผนภาพความคิด การตั้งคำถามตอบคำถาม การเขียนคำอ่าน การสรุปเรื่องที่อ่าน การเขียนคำคล้องจอง การเขียนเรื่องจากภาพ และการเขียนเรื่องจากประสบการณ์ มีการเสริมแรงด้วยคำชมเชยและรางวัลทำให้นักเรียนมีแรงจูงใจ มีความกระตือรือร้นและอยากที่จะเรียนรู้ สอดคล้องกับกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545) กล่าวว่า การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นแนวความคิดที่มุ่งให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้จากการปฏิบัติด้วยวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย ผู้สอนจะต้องวางแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนใช้แหล่งเรียนรู้และสื่อการเรียนรู้ในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เช่น การสำรวจคำศัพท์ในโรงเรียน มีครูเป็นผู้ให้คำปรึกษาการเรียนรู้ อีกทั้งกระบวนการสอนที่มีการสะท้อนผลจากการสังเกตช่วยลดปัญหาและอุปสรรคในการสอน ประกอบกับรูปแบบของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) เป็นการวิจัยที่ปฏิบัติอย่างเป็นระบบ ผู้วิจัยและผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการปฏิบัติทุกขั้นตอน ทำให้ผู้วิจัยได้พบปัญหาและได้แก้ไขปัญหาลดเวลา ส่งผลให้การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะการอ่านและกระบวนการคิดมีความกระชับ ชัดเจนมากขึ้น ประกอบด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย น่าสนใจกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้และนักเรียนได้แสดงความสามารถอย่างเต็มที่ โดยเริ่มจากกิจกรรมที่ง่ายไปสู่กิจกรรมที่ยาก จึงทำให้การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะการอ่านและกระบวนการคิดเป็นไปตามลำดับขั้นตอน นักเรียนสามารถแปลความ

หมายสัญลักษณ์หรือตัวอักษรมาเป็นความคิด ความรู้ ความเข้าใจและสามารถนำไปปรับใช้ให้เป็นประโยชน์ได้

6.2 ผลการพัฒนาทักษะการอ่านและกระบวนการคิดโดยใช้บทความในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ผลการพัฒนาทักษะการอ่านและกระบวนการคิดโดยใช้บทความในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า นักเรียนมีคะแนนทักษะการอ่านและกระบวนการคิดเฉลี่ยร้อยละ 78.70 และจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 86.20 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ นักเรียนมีคะแนนร้อยละ 70 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ดังกล่าวร้อยละ 70 ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้ นักเรียนสามารถทำคะแนนเฉลี่ยในแบบฝึกทักษะพัฒนาขึ้นเป็นลำดับ ทั้งนี้เพราะ บทความที่นำมาใช้เป็นเรื่องใกล้ตัว มีรายละเอียดไม่ซับซ้อน เป็นข้อเท็จจริงในสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก เนื้อเรื่องเสริมสร้างทัศนคติที่ดีมีคุณค่า กิจกรรมการสอนอ่านด้วยการใช้แผนภูมิประสบการณ์เป็นการส่งเสริมให้เด็กสังเกต คิด และพูดแสดงออกสะท้อนความเข้าใจเรื่องราวได้ดีช่วยให้ยากอ่าน กิจกรรมการพัฒนาทักษะการอ่านและกระบวนการคิดที่หลากหลายสอดคล้องกับงานวิจัยของมุกดา สุกรินทร์ (2551) ที่พัฒนาทักษะการอ่าน การคิด และการเขียนด้วยรูปแบบ 4 MAT ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการพัฒนาทักษะการอ่าน การคิด และการเขียน พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 75.12 นักเรียนที่ผ่านเกณฑ์จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 88.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด สุวรรณ มะลิวัลย์ (2551) ได้พัฒนาทักษะการอ่าน การคิด และการเขียนโดยใช้แนวคิดตามรูปแบบ Synectics Instructional Model ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ผลการพัฒนาทักษะการอ่าน การคิด และการเขียนของนักเรียนที่ได้จากคะแนนการตรวจผลงานนักเรียน และแบบทดสอบท้ายวงจร มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 73.40 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 เท่ากับร้อยละ 74.17 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และสอดคล้องกับวิลาส ขวายุธา (2551) ได้พัฒนา

ทักษะการอ่าน การคิด และการเขียนด้วยการใช้คำถาม
หมวด 6 สีและการเขียนแผนภาพความคิด กลุ่มสาระ
การเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่
5 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการอ่าน การคิด และการเขียน
ของนักเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือร้อยละ 70/70
ค่าเฉลี่ยที่ได้ คือ ร้อยละ 74.86/85.16 แสดงให้เห็นว่า
การพัฒนาทักษะการอ่านและกระบวนการคิดโดย
บทความนั้นสามารถนำมาใช้พัฒนาผู้เรียนได้

6.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้บทความ

จากวัตถุประสงค์ด้านผลสัมฤทธิ์ทาง
การเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนแพดพิทยารัตน์ ที่เรียนโดย
ใช้บทความมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยร้อยละ 70 และ
จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ดังกล่าวไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
การศึกษาค้นพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
เฉลี่ยร้อยละ 78.60 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์
ดังกล่าวร้อยละ 86.20 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งนี้
เพราะการจัดการเรียนรู้คำนึงถึงการจัดการเรียนรู้ที่
เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เรียนรู้อย่างมีความสุข เรียนรู้
จากการคิดและการปฏิบัติจริง เรียนรู้ร่วมกับบุคคลอื่น
เรียนรู้โดยมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนและมีส่วนร่วม
ในผลงาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวการจัดการเรียนรู้ที่เน้น
ผู้เรียนเป็นสำคัญของกรมวิชาการ (2545) นอกจากนี้
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
ยังเน้นเรื่องการจับประเด็นที่สำคัญ การนำความรู้ที่ได้
จากการอ่านไปใช้แก้ปัญหา การเขียนเรื่องราวที่สัมพันธ์
กับชีวิตจริงและการสรุปความเปรียบเทียบกับประสบการณ์
ในชีวิตจริง ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้น
พื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
(2545) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทรเพ็ญ คำป้อม
(2547) เรื่องการใช้บทความเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและ
กระบวนการคิดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับ
นักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียน
มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนร้อยละ 76.41 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์
กำหนดคือร้อยละ 70 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์
ดังกล่าว ร้อยละ 84.62 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ
80 ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากการเลือกใช้บทความที่มีความ

เหมาะสมกับนักเรียนเป็นเรื่องที่ไม่ซับซ้อน เข้าใจง่าย เป็น
เรื่องที่ใกล้ตัวนักเรียน และการจัดการเรียนรู้เหมาะสมกับ
นักเรียนจึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนนั้น
สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

7.1.1 ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เมื่อนักเรียนอ่านไม่ทัน ควรมีการปรับยืดหยุ่นเวลาให้เหมาะสมกับกิจกรรมและควรคำนึงถึงศักยภาพของนักเรียน ครูควรให้ความสนใจนักเรียนเป็นรายบุคคลและเมื่อพบปัญหาควรให้ความช่วยเหลือให้เหมาะสมกับความสามารถและความต้องการของนักเรียน

7.1.2 ในการจัดการเรียนรู้ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมและได้แสดงความคิดเห็น รวมถึงจัดกิจกรรมที่หลากหลาย สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ที่สนุกสนาน เช่น การถามตอบกันเอง และเกมการใช้บัตรคำ เพื่อให้ นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข

7.1.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในด้านการใช้บทความ ควรสนับสนุนให้นักเรียนเป็นผู้เลือกบทความมาใช้ในชั้นเรียน

7.1.4 ควรมีรางวัลสำหรับนักเรียนที่มีส่วนร่วม อย่างทั่วถึงและคอยควบคุมชั้นเรียนให้ดีเพื่อไม่เป็นการรบกวนห้องอื่น

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัย

7.2.1 ควรเน้นแนวทางในการวิจัยด้านกระบวนการคิดในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้วยรูปแบบการสอน สื่อการสอน และกิจกรรมที่หลากหลายมากขึ้น

7.2.2 การจัดการเรียนรู้โดยใช้บทความไปใช้วิจัยเพื่อพัฒนาทักษะในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยต่อไป

8. เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). **คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- คณาจารย์ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. (2550). **การใช้ภาษาไทย**. ขอนแก่น: หจก.โรงพิมพ์คลังน่านวิทยา.
- จันทร์เพ็ญ คำป้อม. (2547). **การใช้บทความเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและกระบวนการคิดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. รายงานการศึกษานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ทรงลักษณ์ แถวโธสงค์. (2541). **การพัฒนากิจกรรมการสอนอ่านในใจและการเขียนตามรูปแบบ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- มุกดา สุกรินทร์. (2551). **การพัฒนาทักษะการอ่าน การคิดและการเขียนด้วยรูปแบบ 4MAT ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วิลาสินี ขวโธธา. (2551). **การพัฒนาทักษะการอ่าน การคิดและการเขียน ด้วยการใช้คำถามหมวกความคิด 6 สี และการเขียนแผนภาพความคิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ขอนแก่น.
- สมปัด ตัญจรัยรัตน์. (2531). **การสอนภาษาไทยในระดับประถมศึกษา**. ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ขอนแก่น.
- สมปัด ตัญจรัยรัตน์ และคณะ. (2545). **สอนให้คิด คิดแล้วเขียน เขียนจากความคิด**. ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุชาดา นาคุณทรง. (2541). **การพัฒนาแบบการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและ การสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุวรรณา มะลิวัลย์. (2551). **การพัฒนาทักษะการอ่าน การคิดและการเขียนโดยใช้แนวคิดตามรูปแบบ Synectics Instructional Model ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3**. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2550). **คู่มือการสอนภาษาไทย เรื่องสร้างเด็กไทยให้อ่านเก่ง อ่านเร็ว ช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6)**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การค้ำของสำนักงานคณะกรรมการ สกสศ.